

SZABOLCS

POLITIKAI LAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona.

Egyes szám 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer, szombaton.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Schlichter Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

IV. ker., Vasuti-ut 17.

Lapunk a bel- és külföld minden nagyobb városában képviselve van.

A kartelltvörvény tervezete.

Irta: **Dr. Mandel Pál**, orsz. képviselő.

A tervezet ellen eddig tett ellenvetéseknek első közleményem végén jelzett sorrendét megszakítva, mielőtt az igazságszolgáltatás lassúságából merített ellenvetésekről nyilatkoznám, közbevetőleg visszatérek a kartelltvörvény megalkotása időszzerűségének kérdésére, a mely kérdés az innsbrucki jogászyülésnek nagyon is az időszzerűség mellett elfoglalt határozott álláspontja dacára, nálunk úgy látszik, még mindig nem akar kimulni, felvetetvén e kérdés e napokban újból két előkelő helyen is.

Tekintélyes és hatalmas érdekkör képviselőre hivatott egyesületnek, a „Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége”-nek választmánya október 13-án tartott ülésében, habár érdemleges határozat nem jött létre, egyes választmányi tagok — mellőzve mindazt, ami ez alkalommal Ausztriával való viszonyunkra vonatkozólag elmondott, a mire mint önálló és mások által is hangoztatott ellenvetésre későbbi közleményeimben különben is vissza fogok térni — egyértelműen oda nyilatkoztak, hogy: 1. A kartelltvörvény alkotása nálunk nem célszerű és nem időszzerű, 2. Külföldön még nem jött létre kartelltvörvény, a mely bevált volna. 3. Vakmerő-

ség volna iparunk elmaradt állapotában törvényalkotással a külföldnek elébe vágni.

Ezen már előbb hallott ellenvetésekre a tervezet indoklása már megadta a választ, ennél fogva ezuttal csak arra szorítkozom, hogy szembe állítom a nevezett gyárosszövetséget, szintén tekintélyes és szintén hatalmas érdekkör képviselőre hivatott más egyesülettel, nevezetesen átadom a szót az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület”-nek. Ez egyesület bizottsága ugyanis folyó évi április hó 27-én tartott üléséből beható tárgyalás és alapos megvitatás után feliratot intézett a kereskedelmi miniszterhez, a melyben azt mondja, hogy: 1. A kartelltvörvény megalkotandó. 2. A kartell létesülése engedélyhez köthessék. 3. Tiltó és büntető rendelkezések alkalmazandók a hatalmukkal visszaélő kartellek ellen.

Elég sajátságosan a bécsi „Neue Freie Presse” szerint és — ezzel egybehangozóan — a „Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége” választmányában elhangzott egyes beszédek szerint a tervezett túlzott szigorával veszélyezteti az ipar érdekeit. Az „Alkotmány” és a „Pesti Napló” szerint és következtetve az O. M. G. E. fentemlített kérvényéből, az O. M. G. E. szerint is, a tervezet túlzott enyhességével veszélyezteti a fogyasztók érdekeit.

Ha azonban két olyan tekintélyes tes-

tület, a gyáriparnak és a mezőgazdaságnak leghivatottabb képviselői — ha továbbá magának a sajtónak orgánumai ilyen ellentétes álláspontot foglalnak el, akkor talán mégis — nevezük célszerűnek vagy időszzerűnek, hiszen az mindegy — a tervezet választotta a helyes középutat, a midőn a kartellszerződést egyfelől — az engedélyezési elv mellőzésével — jogérvényességgel ruházta fel, de másfelől megfelelő magánjogi kényszereszközökkel a nyilvánosság ellenőrzése alá helyezi; a kartellekkel okozható károk ellen pedig a kartellen kívül álló iparosokat és a fogyasztó közönséget, ezek között a mezőgazdákat, célhoz egyáltalán nem vezető büntetőtvörvények helyett más szigorú eszközökkel, nevezetesen kártérítési kötelezettség megállapításával, a melyet a mostani állapotban sem törvény, sem jogszokás nem ismer, erős magánjogi oltalom alá helyezi.

Ugyan furesa színben tűnt volna fel a tervezet a miniszterelnök mint belügyminiszternek csak e napokban a strikeokról és a munkások bérmozgalmáról a törvényhatóságokhoz 55154. sz. a. intézett körrendelete mellett, ha egyfelől a tervezet szabadon bocsátja a kartellfeleket kartellszerződéseik gyakorlásában, tekintet nélkül a közönséget ebből érhető károsításokra, a mint azt a „Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége” és érdektársai

T Á R C A.

Ne csalogass

*Ne csalogass barna kis lány,
Ne tégy rabbá engem
Szép szavakkal hizelgéssel
Megölöd a lelkem*

*Ugyis tudom, hogy nem szeretsz
Hazug picziny ajkad,
Mást szeretsz te, meglátszik a
Képmutatás rajtad.*

*Két szép szemed tűz-sugára
Megigézett engem
Piros ajkad, rózsás arcod
Sohsem feledhetem.*

*Éjjel, nappal magam előtt
Látom a képedet
Barna kis lány, tudtam így lesz:
Megölöd lelkemet.*

Nyirbátor, 1904. november hó.

Szentgyörgyi Lajos.

Felolvasás.

Irta és a Bátor Hirsch-egylet estélyén felolvasta:
dr. Pröhle Vilmos.

Igen tisztelt közönség!

Bizonyára mindnyájan ismerik híres lamanchai lovagot, a hórihorgas, ösztövért Don Quijotét, aki annak idején rászánta fejét, hogy feltámasztja halottaiból a kóbor lo agvilágot túlkös toronyöreiből, hatalmas váruraival daliás vitézek szerelmét viszonzni kész várkisasszonyaival.

Mikor ez a gondolat úgy megérett az agyában, mint a mi miniszterelnökünkében az obstrució lehetetlenné tételének eszméje, rögtön hozzálátott a készülődéshez. Leakgatta a fogasról ócska fegyvereit, egy pár marék zabbal fölvidította bus paripáját; azután elkezdett tünödni azon, hogy mi legyen hát a neve annak a kétségtelenül halhatatlanná leendő paripának, mely őt ezután kalandról kalandra, dicsőségről dicsőségre fogja vinni. Hét nap hét éjjel szakadatlanul törte a fejét, míg végre abban állapotott meg, hogy Rocinante lesz a neve.

Akkurátusan így jártam én is, mikor a báró Hirsch Mór egyesület helybeli fiókjának elnöksége ez előtt pár héttel felkért, hogy a

mai napon becses türelmüket segítsem próbára tenni s én szokott előékenységemnél fogva kimondtam az igent, nem is sejtve, hogy ez az igen mennyi fejtörést fog nekem okozni. Pedig az lett a vége, hogy sokat, de nagyon sokat tünöttem, hogy miről is beszéljek: a kartell kérdéstről talán? Ez nagyon szép volna, csak az a baj, hogy nem értek hozzá. Az önálló vámterületről? Ez is nagyon érdekes kérdés, de attól tartok, hogy ha megmondom, mit gondolok róla, soha se bíznák rám a kereskedelemügyi tárcát.

Végre aztán megállapodtam abban, hogy elmondom a véleményemet, olyan dolgokról, melyekről való vélemény nyilvánításom nem befolyásolhatja fentebb jelzett magas ambíciómnak teljesülését.

A vélemény szóról azonban eszembe jut egy buddhista világban nagyon ismert példázat, mely szerint hajdanában danában a mesés Indiában négy vak koldus arra vállalkozott, hogy tapintó érzékeiknek segítségével megállapítják, milyen az elefánt.

Ennek okából az egyik megfogdosván az ormótlan állat ormányát azt mondotta, hogy az elefánt olyan mint az óriási kigyó; a másik az oldalát tapogatta és azt mondotta, hogy az elefánt olyan, mint a fal, a harmadik a lábát simogatta végig és azt mon-

Ajánlom a n. é. közönség figyelmébe dusan felszerelt
női-, férfi- és gyermekcipő, sárczipő raktáramat
valamint szörme boák- és muffokat s az összes létező téli árukat.

Kézimunkákat óriási választékban. Legujabb kocsitakarókat.

Telephon 114.

Tisztelettel **EISLER KÁROLY.**

kivánni látszanak, szemben a belügyminiszteri közlönyvel, a mely a munkásmozgalom teljes szabadságának hirdetése mellett, a közönséget a visszaélések ellen mégis megóvándónak tartja — vagy másfelől a tervezett engedélyekkel, büntető intézkedésekkel korlátok közé szorítaná a szerződési szabadságot, úgy, a mint azt az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és érdektársai kivánni látszanak, szemben a belügyminiszteri körözléssel, a mely a munkások egyesülési jogát nagylelkűen és bölcs ihlettséggel óvja.

Az időszerség szempontjából merített ellenvetésekkel szemben állanak egyébiránt olyan nyilatkozatok is — a napilapokban és képviselőházi beszédekben — hogy ime, dacára a kartellek veszélyes terjedésének, dacára a sok sürgetésnek, késik a törvényjavaslat, mert — mondja az egyik — megakadályoztatja elkészítését a gazdag nagyipar befolyása; mert — mondja a másik — mi megszoktuk külföldről importálni a kész törvényeket nem tekintve az ellentétes viszonyokra és saját speciális érdekeinkre: mert — mondja a harmadik — hiszen mi önálló törvényalkotásra egyáltalán nem is vagyunk képesek.

Mint különös véletlent megemlítem, hogy a tervezet megjelenése előtt még a „Honi Ipar” is írt olyas valmit, hogy mi kétségtelenül támaszkodni fogunk a már akkor egyébiránt kimúlt osztrák törvényjavaslatra.

Am itélje meg most már az iparosvilág, hogy 1. Időszerség volt-e a tervezet elkészítése? 2. Illetéktelen befolyás által lett-e késleltetve a tervezet? 3. A tervezettel a külföldet másoltuk-e? 4. Vajjon nem-e helyes uton járt a tervezet, a midőn nem kullogva a külföld után, saját hazai viszonyainkra szorítkozva és kizárólag ezekhez alkalmazkodva, a magyar iparnak magyar törvénye akar lenni?

A helyzet ma a tervezettel az, — ezt a merész kezdeményezés vádjára mondom — hogy kizárólag magyar viszonyokhoz alkalmazkodva és magyar érdekeknek szen-

telve mégis vagy talán éppen ezen saját-sága miatt, a tervezet az egész német sajtóban — a mely azt indokaival együtt szószerint terjesztette — természetesen a különböző nemzetgazdasági és szociálpolitikai irányzatok szerint különbözően méltányolva, komoly és beható megbeszélések tárgyát képezi és alapelveiben a tervezet, imitt-amoit mint követendő mintát tünteti fel.

A másik felszólalás az időszerség kérdésében az utolsó napokban a „Kereskedelmi Jog”-ban jelent meg. Dr. Messinger Simon a Curia által kartellügyekben hozott ítéletekből vont következtetések után azon eredményre jut, hogy a kartellszerződések sorsát mai törvényes jogrendünk alapján, ezt helyesen értelmezve, úgy a mint az Németországban történik, nálunk is a judicaturára kellene bízni a nélkül, hogy erre a célra külön törvény alkotása szükséges volna. Ezen nézetnek adott már előbb kifejezést Vágó József a „Honi Ipar”-ban.

Ez mindenestre a legkönnyebb megoldás lenne. Fennálló magánjogunk különben is majdnem kizárólag nem írott törvényen, hanem szokásjogon alapul, a bírói gyakorlatban fejlődött, tehát szokásjoggá érlelődött. Németországban az a felfogás, hogy a kartellszerződés általában a megengedett szerződések kategóriájába tartozik. E felfogás talált kifejezést a lipcei birodalmi törvényszék ítéleteiben, ezen magasfoku törvényszék fennállása óta következetesen és változatlanul évtizedeken át, és vált egész Németországban respektált szokásjoggá.

Mig ellenben nálunk a Curia a maga ítéleteiben a kartellszerződéseket a közérkölesbe ütközőknek nyilvánítja és ezektől a jogvédelmet megtagadja. Nálunk tehát ez a felfogás érlelődött jogszokássá.

Már pedig valamint a lipcei birodalmi törvényszékről fel nem tehető, hogy törvény alkotása nélkül az immár megállapodott jogszokástól eltérjen és azzal ellenkezően ítéljen, úgy ez a magyar kir. Curiáról sem tehető fel. Sem az egyike

sem a másika ezen nagytekintélyű bírói testületeknek nem fog soha más alapon ítéletet hozni, mint a mely a maga saját területén kifejlődött jogszokásnak felel meg, ha csak a törvényhozás ellenkező törvényt nem alkot.

(Folyt. köv.)

A szabolcsvármegyei tiltakozó gyűlések.

A házszabály revíziójával üzött átkos paklítás megtörténte után az első napokban tehetetlennek látszott a nemzet, mert az alkotmány ellen elkövetett durva erőszak mintegy megdermesztette. Váratlanul jött a gyászos eset mert Tiszát olyan vakmerőnek, nem hittük még se aminőnek bizonyult. Nagyon sokat tételeztünk fel róla, de senki se merte azért gondolni fölöle, hogy a törvény egyenes eltiprásával követné el az alkotmány elleni merényletét. Azon cselekménye pedig, hogy nem bűnbánó arccal és nem bocsánatot kérve, hanem dölyfösen, fennhéjázva jelenik meg a nemzet ítélőszéke előtt, az izzó hangulatot egyenesen lángra lobbantotta. A láng pedig — a hazafias lelkesedés szent lángja — futó tüzként terjed házról-házra. A végtelenségig fokozta a haragot Tiszának azon cselekménye, hogy nemtelen tettét még védeni és martalóczaival még védeni is merészelte. A nemzet szívébe egyenesen tört döfött akkor, amikor azt fitogtatta, hogy a mostani cselekménynél még nagyobb, még mérszebbet is mer elkövetni. A türelmetlen pedig egyre fokozódik és példás büntetést követel a merénylőre. Aki a nemzet haragját — ezt az alvó oroszánt — könnyelműen maga ellen ingerli, az a széttépést várhatja magára.

Az izzó szenvedély a meggyalázott nemzeti becsület helyreállítását és példás elégtételt követel. Nem felülről jön a rendelet a tiltakozó gyűlések megtartására, mert hisz azt legtöbbször a hivatalos személyek elnyomni törekednek, hanem a nép, a jövője felett és méltán aggódó nép követeli azt. Vármegyékben is egymást érik a gyűlések, amelyeken tüzes szónoklatok hangzanak el hol az elkeseredés mindenkit ékesen szólóvá tesz — a lelkes polgárság pedig oda dörgi a hatalom polcára vergődötteknek és azok zsoldosainak, hogy:

„A népszava
Isten szava”

dotta, hogy az elefánt olyan, mint a majomkenyérfa törzse; a negyedik a farkát markolván meg azt erősítette, hogy az elefánt olyan, mint a kötél. Mivel pedig a véleményük nagyon különböző volt, a szent igazság nevében egymást alaposan megtépázták s még ma is egymás haját cibálják, ha meg nem haltak.

Az én véleményem szerint ez a példázat sokkal jellemzőbb, mint az a latin közmondás, mely azt tartja, hogy a hány fej, annyi vélemény, amit én a mai viszonyokra való tekintettel hajlandó volnék oda módosítani, hogy ahányféle érdek, annyiféle meggyőződés. Vagy nem?

Azonban maradjunk a véleményeknél, melyeknek legalább meg van az a jó oldaluk, hogy lehetnek jóhiszeműek, mint például az említett vakokéi, míg a meggyőzésekben való bizalmamat alapján megingatták a politikusok.

Ez azonban egy cseppet sem enyhíti a vélemények ijesztő különféleségét; mert teszem, ha az orvosok valamikor rá találják adni a fejüket arra, hogy oly elkeseredett ambícióval gyártsák a saját külön vélemé-

nyüket, mint például a csizmadiák meg a philosophusok, akkor igazán jaj lesz a szenvedő emberiségnek. Azonban ez ideig, hála legyen érte Szent Aeszkulápiusz, az ő szolgálói inkább hajlandók többféle véleményt kipróbálni patienszeiken, sem hogy a maguk külön véleményének erőszakos érvényesítése miatt az ártatlan szenvedők úgy járjanak, mint teszem a magyar parlamentarizmus a Tisza István operatiójával.

Azonban ha megengedik nem politikaiok tovább, mert ez manapság nem mindenkinek fizeti ki magát s azért általánosabb és ártatlanabb kérdésekkel példázok, természetesen a vélemények alapján, mert nekem sok mindenről van véleményem, még a pénzről is, pedig nem sokat fogdostam életemben, s ha kíváncsiak reá el is mondom róla a véleményemet, de nem mint általános cseereeszközről, mint ahogy kereskedelmi akadémiákon beszélnek róla, nem is mint politikai vélemények iránytűjéről, hanem egyszerűen a pénzről, mint olyanról.

A pénz, kérem, olyan, mint az egészség: a legtöbb ember csak akkor tudná megbecsülni, mikor már eljártszotta.

Általános róla az a vélemény is, hogy nincs szaga, ami az én véleményem szerint is igaz lehet, mert példának okáért éppen a töképezések vannak legkevésbé megadóztatva — pedig a magyar fiáncok szaglóképességét eddig legalább se a szeszfőzőknek, se a dohánycsempészeknek nincs okuk kétségbe vonni.

Vannak emberek, akik a pénz szagtalanságának egyéb bizonyítékát is ismeri vélik és azt állítják róla, hogy a legjobb szerkerenő és pedig éppen azért, mert teljesen szagatlan.

Mivel pedig a pénz ily csudálatos módon képes az érzékek fölé emelkedni, vannak olyan ideálisták, akik lélekben imádják. Ezeket könnyelven, zsugoriaknak, fősvényeknek, mammon imádóknak is szokták nevezni, templomaikat pedig a különböző felekezetek szerint börszéknek, wertheimszékrenynek, vagy ládafiának: sőt az utóbbi időben külön papjaik is vannak a sorsjegyelárusítóknak.

A pénzimadás szolgálatában állanak némely időközi sajtótermékek is, mint például a Hecht bankház *Fortúnája*, mely kiindulván

Karácsonyi ajándék tárgyaknak alkalmas cikkek,
kézimunkák, szörme boák, diszkötények, nyakkendők, zsebkendők, harisnyák, keztyűk, szappan és parfümek és minden e szakba
vágó cikkek jutányos áron kaphatók:
Kohn Ignác divat- és rövidáru üzletében. (Városház-palota.)

Aki az árral szembe uszik az elmerül. Azon politikus aki a nemzet akaratával ellentétes elveket hirdet, maga ellen hívja ki az ország haragját, aki pedig szerencsétlen rögeszméjéből kifolyólag balga felfogásait még rá is akarja erőszakolni a hazára és elébe áll a fejlődés útján haladó nemzetnek, az menthetetlenül agyon gázoltatja magát.

A történelem szerint hajdanta csak 13 *gyászmagyar* akadt a nemzet tagjai között, ma sajnos több is van. Ott disztelenkedik az egész szabadelvűpárt az országházban. Ez a csoport gépként szavazta meg a házszabály revízióját. Nem a hazafias felbuzdulás segítette Tiszát tervének karesztülvitelére, hanem a háta mögött álló csoport meggondolatlansága. Feltesszük a jobboldalról, hogyha ideje lett volna cselekményének előzetes mérlegelésére, lett volna benne annyi hazafias érzés, hogy nem szavazta volna meg a revíziót. Tisza a saját pártját is elámitotta a gyors cselekvéssel és mielőtt felocsudhatott volna kábultságából a párt megszavaztatta vele a javaslatot. Ezen feltevéseinket igazolja, hogy a párt oszlik-bomlik. Nap-nap mellett történelem kilépések, bár Tiszának erős keze igyekszik fékentartani a szabadelvű pártot is. De a tagoknál győz a jobb, a pártfegyelmel szemben tulsulyra jut a lelkiismeret hangja és egymásután lépnek ki a tagok.

Mai napra gyűl össze a vármegye lakossága tiltakozás céljából. Ott lesz az előjellekből ítélve az ellenzék minden árnyalatának összes embere. De kell is, hogy ott legyen aki előtt szent a hazá, megbecsült az alkotmány. A gyűlésen való megjelenés nem képez pártkérdést ez nemzeti ügy, legyen is ott mindenki akinek ereiben ősi vér van, keblében magyar szív dobog.

Menjünk el mindnyájan, adjunk kifejezést megvetésünknek a nemzet bizalmával visszaélőkkel szemben. Hozzuk tudomására Tiszának, hogy ő csakis a képviselőház többségével rendelkezik még pedig csak ideig óráig. A nemzet többsége pedig elítéli őt cselekedetért. Legyen a gyűlés lefolyása hű tükrök szívének érzetének, tolmácsolja a kormány iránti bizalmatlanságunknak, kifejezője az egyesült ellenzék iránti tiszteletünknek. Bátorítsuk az ellenzék cselekvésében és biztosítsuk róla hogy a nemzet vele van.

Nyíry.

Sportéletünk.

Irta: Rónay Jenő.

„De strigis quae non sunt nulla fiat questio” mondotta Könyves Kálmánunk. Csaknem azt mondhatnám én is sportéletünkről, hogy

abból az alaptételből, hogy a pénz a legnagyobb hatalom a világon, boldogságot, bároságot, tekintélyt, jólétet, kényelmet és munka nélkül való megélhetést egyedül a pénz képes nyújtani, felszólít mindenkit, hogy akár utolsó pár garasán is osztálysorsjegyet vegyen.

A Fortuna legközelebbi számában várom a folytatást, melyben kétségtelenül az a tétel fog bizonyítás alá vétetni, hogy Kecskeméthy ur nem lett volna kénytelen Amerikába szökni, Schladerer ur nem lett volna kénytelen a koponyáját kilyukasztani, ha kellő időben vesznek egy egy sorsjegyet a legesélydusabb Bankháznál.

Hogy pedig ígéremhez hiven, megmondjam a magam véleményét a pénzimádásról is. hát kirukkolok vele és azt mondom, hogy előttem ép oly kiállhatatlan, mint teszem Vietórisz kollégám előtt a szoborimádás, vagy Tisza István szemében Lengyel Zoltán, mivelhogy az eddig meglevő élet és világ felfogási vélemények között a pénzimádás a legeslegfrivolabb.

(Folyt. köv.)

ilyen nem lévén, ne beszéljünk róla. Mégis hogy tollat veszek a kezembe azért, hogy ezt a nekem szeretett tárgyat a nyilvánosság előtt tegyem a bonczasztalra, annak legfőbb oka rendíthetetlen bizalmam abban, hogy az a szörnyű közöny, mely ebben a 33 ezer lelket számláló metropolisban minden mozgalmat iránt, — melynek végső célja rendszeres testgyakorlatokkal az egészségünket, a férfias erőnköt megteremteni — megnyilvánul, lassanként mégis csak fel fog olvadni mert kategorikusan még sem állítható, hogy a sportok iránt teljességgel nem volna meg az érzékünk s annak egyik másik ágában ne hivatkozhatnánk konkrét példákra. Tíz éve — hej! az idő, hogy eljár — mióta ennek a városnak lakója vagyok s tíz éve, hogy annak sportéletét, a sport iránt megnyilatkozó érzékét — miként az orvos a beteg ütőerét — örömmel olykor, félve, aggódva, csüggedten, reményvesztetten leginkább s az egyes tünetek felett, melyek ezeket az érzelmi nyilvánításokat kiváltották elmélkedve figyelem. Tíz év! Elrepült felettünk mint egy álom, de nyoma megmarad az arc barázdáiban, itt ott a dér is megüti fejünket s elteltével a „holló, fürtök” közé ezüst szálak vegyülnek; „az acélizmok” pedig mintha új edzésre szorultak volna. Sportéletünk! Multadban nincs öröm, jövőben . . ?! Csakugyan nehéz volna kimondani a kedvező jóslatot, de még inkább helyt is állni annak helyességeért.

A multban csakugyan nem találok elég támpontot arra, hogy egy szebb jövő hajnalhasadását adjam hírül vagy hogy azzal magamat áltassam. Az én generációm ma holnap lelép, mert le kell lépnie egy megfellebbezhetetlen örök törvénynek fogva az aktív szereplés teréről s akkorra nem tudom megmarad-e még lelkesedésünk, mellyel ezt a nemes ügyet egyikünk másikunk mégis felkarolta s nem tudom — mert a fiatalabb nemzedékből nem látok senkit — lesz-e majd valaki, aki ha kevesebb lelkesedéssel is, de több eredménynyel propagálja az eszmét, melynek sok éven keresztül minden kudarc dacára is megmaradtam tántoríthatatlan harcosának.

Van-e szebb látvány, mint az ésszerű sport eredménye: arányosan fejlett, erőteljes duzzadó férfi, az egészség prototipusa?! Nincs. Hányan ismerik azt a Juvenalisi aranyigazságot, hogy mens sana in corpore sano s mégis mily kevesen törekszenek arra, hogy a testerőit rendszeres gyakorlással összhangba hozzák a lélek szárnyalásával! Nemcsak abban az irányban elfogultak némelyek a sportok iránt — habár általánosságban az utóbbi években nagyot haladtunk — hogy azt maguk nem akarják üzni — hanem még abban az irányban is, hogy másokat arról lebeszéljék, attól elrettenteni szeretnek. Bizonyos lenézés, vagy legalább is lekicsinylés nyilvánul meg itt-ott azokkal szemben, akik férfi koruk dacára nem átalják testüket *sanyargatni*, holott azt dédelgethetnék s azokkal szemben a kik elég merészek hangoztatni, hogy aesthetika lehet sőt van a sportban épúgy, mint egy szép költeményben, a festő ecsetje alól kikerült vászonon, vagy a szobrászat remekeiben. Tíz éve bontogatom annak a titoknak szálait, mely eltakarja igazi okait annak a nemlörödmőségnek, amely lépten nyomon kifejezésre jut valahányszor valamelyik sport érdekében megindított mozgalom kerül szőnyegre. Több tényező játszik ilyenkor szerepet. Közöny, rátartás, anyagiak, de főként a haladó kor meg nem értése s a képtelenség arra, hogy avult nézeteket levetve e téren is színvonalon maradjunk. Jöjjünk tisztába! Kizárólag ember sportról beszélek, olyanról a hol az önmagunkból meritett erő első sorban az, ami célhoz segít, melynek eredménye kizárólag tölthet el bennünket büszkeséggel. Nem akarok levonni a száguldó automobil vezetőjének merészségéből sem az

urkocsis egy és más irányban méltányolható érdemeiből, de némi joggal kérdezhetsz, vajjon hol van ezekben a sportokban a sport! Elvitázhatatlan tény, hogy az ezekhez hasonló sport annak tulajdonképeni ideáljától nagyon messze esik. Városunkban a következő sportoknak találjuk embrióit: korcsolyázás, lawn tennis, kerékpározás, vívás. A vadászat fénykorát éli. Egészséges szép sport valamennyi, hanem valamennyinek koronája a vívás. Mindnek meg van a kiváló oldala, de a korcsolyázásnál, kerékpározásnál alig van más testrésznél izmainak szerepe mint a lábknak, a lawn tennis férfi izmoknak kissé könnyű, a vadászat csak szemünket teszi élessé s gyors elhatározásra szoktat, míg a vívás különösen az olasz — noha nem akarok éppen ennek panegyrikusa lenni — egyesíti magában az összes sportok előnyét és szépségét is. Minden ékesszólásnál ékebben bizonyítja különben állításon az a tény, hogy egy Bécsben 9 év előtt rendezett nemzetközi vívó akadémia után magyar vívókból egyszerre átváltottunk olaszokká s bár utóbbi időben kísérletet tettek egyesek, hogy a magyar vívás régi jogaiba visszahelyeztessek, ma is az olasz vívás a hegemonia s az marad szerintem beláthatatlan időig. Minden hazafias érzésem mellett sem csodálkozom rajta, sőt nem is bánom. A sportok egyetemessége az. Egyformán foglalkoztatja a tüdőt, szívet, lábakat, karokat. A sport ideálja, mely lehetővé teszi, hogy egyedüli kigyakorlásával is megedződjék minden testrésznél. Mégis a vívás a legmostohább gyermekünk! Hiába ötlenek szembe első pillanatra összes jó tulajdonságai, hiába tárjuk fel a kevésbé szembetűnőket, alig akadnak városunkban egy ketten, kik igazi lelkesedéssel hódolnak ennek a nemes sportnak. Ha látunk is érdeklében egyszer máskor egy kis felbuzdulást, olyan az mint a lidércfény, mely fellángol az ingovány felett, hogy csalogó fényével tévedésbe ejtsen. Csaknem minden évben összeállnak a buzgalom első fellángolásával néhányan, hogy hetenként egy-két órában vívással frissítsék fel a tespedő vért s az eredmény mindig ugyanaz: a harmadik negyedik órán beáll az egyesület agóniája, hogy még három vívó óra elteltével felvegye a néhai nevet. Pedig a vívásnál valóban nincs nemesebb, férfiasabb sport. A szikrázó penge megtanít bennünket arra, hogy a férfi legszébb tulajdonságai az önértet a bátorság, a fájdalom nyugodt elviselése, a határozott, de nem h. peziáskodó fellépés. Nem csak megismerni tanuljuk általa minden férfinek eme büszkeségeit, hanem megszerezni is. Nem csupán fizikai ügyesség a vívás, noha kitűnő vívónak rendelkezni kell a tökéletes technikai készséggel — hanem művészi fokán kiváló szellemi torna is, amikor találékony-ság, gyors elhatározás, a helyzetek felismerése és felfang segitenek az ellenfelénél mérsekeltebb testi erő és ügyesség mellett is a célhoz. A szellemi képességek annyira érvényesülnek két ellenséges haderőnek eme kisebbített harcában, hogy szinte axioma képen állítható fel az a tétel, hogy korlátolt szellemű egyén igazi jó vívó nem lehet. A vívásról sportszempontból akartam írni, s ezért nem teszek említést róla a párbajokkal összeüggőleg, pedig hogy is mondja a nagy britt költő?! Last not least!

A városi tisztviselők fizetésének rendezése.

Külsőleg nagyon tetszetős és első pillanatra nyomós indoknak tetszik azon érvelés, hogy már a városi tisztviselő hivatali minősítése minimális, azért annak javadalma az állami vagy törvényhatósági tisztviselő fizetésével összhangba nem is hozható. — Hát

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól, mint hathatós szer

tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál ugymint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **lábadozóknál influenza után**

ajánlatik, Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4. — kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alanti céggel legyen ellátva.

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc.)

hogya van és lehet t. Szakosztály érvelés, amelyet e város tisztviselői fizetésrendezésének s annak az állami vagy törvényhatósági tisztii javadalmazással való összhangba hozatala ellen felhozhatnak: úgy ezen érvelés komoly figyelembe egyáltalában nem jöhet. — Mert bár mi is készséggel elismerjük a magasabb qualificálás fölényét és szükségességét, de a helyesen értelmezett közérdek szempontjából annak merev érvényesítését — különösen a kiváló tehetségek s a hosszas tapasztalat által szerzett általános vagy szakismeret ellenében — feltétlenül szükségesnek nem tartjuk s nem hisszük, hogy az állam szolgálatában legyen valaki, a ki csaknem teljesen korlátlan előmeneteli lehetőségét, kedvezőbb lakhelyváltoztatási jogát, az egyes fizetési osztályokban való gyorsabb és csak a szolgálati időhöz kötött előlépésének biztosítását, az állami adókat kivéve minden egyéb más közteher viselése alól való teljes mentességét, hivatali függetlenségének s kenyerének élethosszig tartó biztosítását és többi kedvezményeit (korpótlék, utazási kedvezmény stb.) — a városi tisztviselő helyhez és álláshoz kötöttségével, az előlépésnek csaknem teljes kizárásával, megválasztásának esélyeivel, a szolgálati idő méltányolásának s kárpótlásának s főleg függetlenségének hiányával összehasonlítva: — a saját biztosított s bár ez időszertint esetleg alacsonyabb javadalmazással bíró hivatali állását kedvezőbbnek s megnyugtatóbbnak ne tekintené.

A második kifogás, amely a fizetésrendezés ellen érvényesíthető, az, hogy ez az egész mozgalom időszertint, mert az ezidőszertint uralmon lévő kormány fejének kijelentései szerint, a rendezett tanácssal bíró városok tisztviselőinek fizetésrendezése már munkálat alatt áll.

Am ha valaki — mint mi érdekelt tisztviselők — ezen kijelentéseket figyelemmel kísérte, annak be kell ismernie azt, hogy az e tekintetben nyilatkozatokat tevő m. kir. miniszterelnök mindig s fölöttébb nyomatékosan azt hangoztatta, hogy ő a tényleges fizetésrendezéssel, az egyes tisztviselői állásoknak fizetési osztályokba és tokozatokba való beosztásával nem foglalkozik, ezt a kötelezettséget kivétel nélkül az érdekelt városokra rója s e tekintetben mindössze csak azt tervezi, hogy e célra bizonyos s az állam által eddig a saját részére fentartott jövedelmeket, a fogyasztási adójövedelmek egyes nemeit szándékozik a városok javára átengedtetni, amely jövedelem majd elsővonalban a tisztii fizetés rendezés alapját fogja képezni.

Hogy ez a törekvés a jelzett méreteken túl nem haladhat s hogy az a tényleges fizetésrendezésre ki nem terjedhet: — annak, aki a rendezett tanácsú városok lakosainak száma, adózási képessége s vagyoni viszonyai között fennálló óriási aránytalanságot ismeri, minden feltétel nélkül el kell ismernie.

Az tehát, aki a városi tisztviselői kar fizetésrendezését ugyanolyan alapon reméli keresztülvieendőnek, amit az az állam, vagy a köztörvényhatóságok szolgálatában álló tisztviselői kar fizetésrendezésével történt, teljesen tévhitben ringatja önmagát. — Méltóztassanak ugyanis figyelembe venni, hogy itt direct állami hozzájárulásról szó sem lehet, s hogy másrészt a lekötendő adójövedelmek minden városban különbözők. — Így ha figyelembe vesszük azt, hogy például Nagyrőce r. t. város lakosainak száma mindössze 1812 lélek, fogyasztási adójövedelme pedig maximális számítva 10.000 koronára tehető, — s hogy ezzel szemben Nyiregyháza város lélekszáma a 34000-et meghaladja s az átengedni remélt fogyasztási adójövedelme cca 80.000 koronára rug: — mindenki beláthatja, hogy e két város tisztviselői karának fizetésrendezése egységes alapon keresztül nem vihető.

Feltehető, hogy az összes városok a lakosság száma, adózási képessége és a vagyoni viszonyokhoz arányítva külön-külön csoportokba lesznek besorozva. Ezzel szemben azonban ne méltóztassanak figyelmen kívül hagyni azon körülményt, hogy az 1886: XXII. tc. 66. §-a a rendezett tanácsú városok polgármesterének fizetését, — mint minimumot az ugyanazon törvényhatóság területén működő főszolgabírói fizetésében állapítja meg, s hogy ez a minimum az 1904: X. tc. értelmében 3600 koronánál kevesebb nem lehet. — Már most miképpen képzelhető el egy oly állapot, hogy a polgármester tisztii fizetése 3600 korona s a rangsorban közvetlen utána következő tisztviselők fizetése (mint például vannak városok, hol a tanácsos tisztii fizetése 420 korona) — az átengedett fogyasztási adójövedelem felhasználása esetén is legfeljebb 1200—1400 koronára emelhető?

(Folyt. köv.)

Nyirbátor és Vidéke.

(Rovatvezető: **Kuton Benoni.**)

Vasuti politika.

Most, hogy a kivándorlás elnéptelenedéssel fenyegeti az országot s más csapások is sújtják fejlődni készülő mezőgazdaságunkat, az iparfejlesztés — és ez uton a befogyasztás növelése — által akarják a bajokat orvosolni.

Alapelvül véve Magyarországnak, — mint a szó legszorosabb értelmében, — agricultur államnak illetően minőségét, az ipar fejlesztés csak hasznos lehet, ha az a mezőgazdaság szolgálatában áll és a haza terményeit igyekszik feldolgozni és azt távolabb vidékeknek hozzáférhetővé tenni. Csak hasznos lehet az iparfejlesztés egy igazságos vámpolitika mellett, amely egy leendő ipar hatalomért nem áldozza fel a már meglévő és nemzetünk zömének kenyeret adó mezőgazdaságunk érdekeit.

Erőltetni a dolgot azonban nem lehet, varázs szóra a sziklából manapság víz nem fakad és elhal a nem megfelelő talajba ültetett növény. Ha valahol, úgy itt kell betartani a természetes fejlődés útját, felismerni a természet ujjmutatását és az által vezetett magunkat.

Nagy Péter bölcs előrelátással a tenger mellé építé Pétervárt, hogy mintegy kulcsa legyen országunk leendő fejlődésének. Anglia nagyságát egyrészt a tengernek köszönheti és már nálunk is átment a köztudatba a nagy hazánk szövege: „Tengerre magyar!”

Az emberiség ösztönszerű fejlődése is azt mutatja, hogy a folyók és vizek mellett létesültek a legfejledebb városok, a legvirágzóbb ipar. Mert a folyók voltak a forgalom legcélszerűbb eszközei. Az pedig elvitázhatatlan, kézenfekvő igazság, hogy a célszerű forgalmi eszközök nagyban hozzájárulnak, sőt biztos kulcsát képezik az ipari és gazdasági fellendülésnek és minden téren való rohamos haladásnak.

De nézzük most már vidékünket. Dacára, hogy vizeink, melyek a forgalmat közvetítenek nincsenek, mégis falu ugyszólván falut ér és viszonyítva más vidékekhez, e faluknak gazdagnak és népeseknek kellene lennie és mégis mit látunk? hogy vidékünk teljesen lemaradt a fejlődés gyorsvonatjáról, mert nincsenek meg a kellő forgalmat közvetítő eszközei. A faluk kicsinyek maradtak, mert még csak rendes országutjai sincsenek, a hibás vasuti politika pedig elterelte a forgalmat a fejlődésnek természetes utjától. Már pedig virágzó ipari, gazdasági, kereskedelmi gócpontok csak jó utak és vasutak mentén fejlődhetnek. Mert a fejlődésnek utja most is az, ami évezredekkel előbb volt, ennek törvényeit a természet törvénye szabja meg.

Adjunk tehát vasutat vidékünknek, létesítsük meg a megpendített Nyirbátor—Nagy Károly, Nyirbátor—Érmihályfalva közti vasutat. (Erről különben máskor bővebben szönlünk.) Kövessük a természetnek ujjmutatását és soha helyesebb vasut politikát nem követtünk.

Mint a fecskét, gólyát ösztöne viszi öszszel-tavasszal jobb hazába, az ember is ösztönszerűleg telepedik — már a régieknél is így volt, — oly vidékekre, amelyek a lét fentartásához kedvezőbbek voltak.

És ha kavicsalkotta fősíkokon sokszor csak előkelőbb magánérdekek javára, még állami subventióval is alakult vasut, miért ne alakulhatna itt, hol a gazdasági és ipari fejlődésnek minden létföltétele megvan. Miért ne lehetne vidékünk is helyes vasut politika által virágzó gazdasági, ipari, kereskedelmi gócponttá emelni. De ne azt kérdezzük, hogy: „Miért ne lehetne?” hanem mondjuk: kell, hogy legyen!

Vidéünk létérdeke kívánja, hogy új vasutak létesüljenek. „A németet lóra kell ültetni, lovagolni majd megtanul magától is.” Hát csak meg kell építeni a vasutat, majd lesz forgalom és lesz aki felhasználja, mert sohasem oda épül a vasut, ahol a forgalom kívánja, hanem ott keletkezik ipar és fejlődés, ahol a közlekedési és forgalmi eszközök meg vannak adva. Pedig ezekhez itt a természet is hozzájárulna bő ajándékaival.

E tárgyban ez még nem az utolsó, szavunk.

A lépfene elleni védőoltásról.

Közlő: **Ernst Vilmos**, városi kir. állatorvos.

A m. kir. földmiv. ministerium áthelyezése folytán helyben letelepedve, első hivatalos kiszállásom azon ok miatt történt, hogy a Siposbókor tanyacsoport egy udvarában 5 drb. ló lépfene ragadós betegség következtében elhullott.

Ezen eset meglepett annál inkább, mert a lépfene ellen van védőoltóanyag, mely a lovat, szarvasmarhát és juhót biztosan megvédi ezen veszedelmes betegség ragálya ellen és szinte rosszul esett a kárvallottnak vesztesége fölötti bánatát nézni, tudva azt, hogy őt csakis tájékozatlansága miatt érte ezen csapás.

Okolni ez esetben nem lehet senkit, mert hivatali elődeim és a törvényhatósági kir. állatorvos is terjesztették a védőoltás hasznát, de mint minden újabb dolog iránt, úgy ez iránt is bizonyos idegenkedéssel viseltetik az állattenyésztő közönség nagy része, pedig igazán nincs ok arra, hogy csekély oltási költség miatt a ló, szarvasmarha és juhállomány ki legyen téve ezen veszedelmes betegség ragályának.

A statisztikai adatokból látom, hogy ezen betegség ugy helyben, mint a vidéken többször mutatkozott, sőt a tenyésztők egy része, belátva a biztos kedvező eredményt, évenként rendszeresen oltatják állataikat.

Ha elgondoljuk azt, hogy ezen baj csíráját uton utfélen felveheti az állat, mert lehet talajfertőzés folytán a legelő, a takarmány és az ivóvíz fertőzve, helyváltoztatás, hajtás, esetleg ápolóváltoztatás esetén idegen anyagok, tisztító eszközök stb. közvetíthetik a fertőzést, sőt azt a kutya és madár is elhozhatja távolabbi vidékről egy esetleg rosszul elföldelt lépfenés hulláról, igazán nagy könnyelműségnek tartom a védőoltást elhagyni.

Hasonló előítélet és véleményeltérésekkel találkoztam a sertésorbáncz elleni védőoltás terén, melyet legközelebb fogok szóvá tenni.

Végeredményül tehát kötelességem a t. állattenyésztő közönség figyelmét felhívni

A legjobb legcsinosabb és legolcsóbb

ke z t y ü k

bélelt 80 krajcártól feljebb, mégis csak **BLUMBERG JÓZSEF** keztyüs, sérvkötész és orthopaedistánál kapható.

Nyiregyháza Városház-tér 2. sz.

Betegápolási és gummi cikkek raktára.

arra, hogy kiki foglalkozzék ezen kérdéssel és amely vidéken a multban csak a legkisebb mértékben is volt lépfene elhullás, ott oltassa fent említett állatait. mert egy elhullott állat is nagyobb értéket képvisel a védőoltás költségénél.

HIREK.

Képviselői gyűlés volt kedden délután, amidőn Jánoszy Endre elleni fegyelmi ügy beszüntetését, Vad Lajos fegyelmi vizsgálatát helyben hagyó határozatot, Nyiregyháza-Sóstó-dombrádi vasutra, valamint a kövezetvám szedésére vonatkozó kereskedelmiügyi miniszeri leiratokat vették tudomásul. A Jánoszy felmentése általános örömet keltett, mert a város lakossága a vád valódiságát nem hitte el és már a kezdetkor tévedés fennforgását hangoztatta.

Elhunyt főrendiházi tag. Gróf Desseffy Alajos a magyar főrendiház örökös tagja f. hó 9-én reggeli 6 órakor, Királytelken 54 éves korában, szivbajban elhalt. A gyászeset az egész megyében általános részvételt keltett. A temetés holnap fog Királytelken végbemenni. mely után a holttestet Fintára szállítják. A város és a vármegye részvétét az alispán és polgármester táviratilag fejezték ki.

Ő felsége a király dr. Hangel Károly törvényszéki albirót, a helybeli királyi törvényszékhez alügyésszé nevezte ki.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Incédy Bertalan tiszalöki adóhivatali ellenőrt a szegedi adóhivatalhoz adóhivatali segéddé és Hátfalvy Károly nyirbátori adótisztot a tiszalöki adóhivatalhoz ellenőrré nevezte ki.

Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszter, a csobajai anyakönyvi kerületbe Barta Mihály körjegyzői irnokot anyakönyvezető helyettesé nevezte ki.

Esküvő. Somlyódy János a tiszai járás helyettes főszolgabírája folyó hó 6-odikán vezette oltárhoz Marton Violát, — Marton Géza nyugalmazott honvéd huszár őrnagy kedves leányát.

Eljegyzés. Kohn Hugó terménykereskedő Debrecenből eljegyezte Klein Dávid nyiregyházi terménykereskedő kedves leányát Czelleszta kisasszonyt.

Doktorrá avatás. Goldmann József nyiregyházi ügyvédjelöltet a kolozsvári m. kir. tudomány egyetem ma egy hete avatta a jogtudományok doktorává. Az avatás napján kollegái, úgy az ügyvédi karból, mint a bíróság köréből számosan, melegen üdvözölték — táviratilag.

Hirtelen halál. Szegedi Miklós m. kir. adóhivatali számvizsgáló, mult vasárnap este, családjá és vendégeivel jókedvűen elbeszélgetett. A vendégek távozása után, nyugalomra tért Szegedy és családjá. Éjfél utáni 2 órakor Szegedy hirtelen rosszul lett és pár pillanat alatt megszűnt élni. A hirtelen bekövetkezett elhalálozás, általános megdöbbenést és nagy részvételt keltett. A család a következő gyászjelentést adta ki: Alólírottak fájdalomtól megtört szívvvel jelentik a feledhetetlen férjnek, legjobb apának Szegedy Miklós m. kir. áll. adóhivatali számvizsgálónak f. évi december hó 5-én éjjel 2 órakor életének 42-ik, boldog házasságának 10-ik évében, rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei folyó hó 6-án d. u. 3 órakor a gör. kath. vallás szer- tartása szerint fog a Sarkantyú-utca 20/a. számú házból a vasut melletti sirkertbe örök nyugalomra helyezni. Nyiregyháza, 1904. december 5. Áldás és béke poraira! Szegedy Miklósné sz. Pelikán Teréz neje. Miklós, György, Mariska és Jóska gyermekei. Szegedy György és neje Eötvös Veron mint szü-

lök. Pelikán Lipót apósa. Hekter Gizella férj. Ditzel Béláné, Hekter Lajos, testvérgyermekei. Pelikán Mariska, férj. Szabadka Károlyné, Pelikán Lipót, Pelikán György sógorai és sógornője. A gyászesetről a pénzügyigazgatóság is adott ki gyászjelentést.

Választás. A városi mérnöki állásra a pályázatok f. hó 24-ig adhatók be, a választás pedig 30-án lesz megtartva.

Miniszteri biztos kiküldetése. Biztos forrásból értesülünk, hogy a belügyminiszterium a közigazgatási eljárás egyszerűsítéséből kifolyólag elrendelt változtatások bevezetése és az ügyek intézésének helyessége valamint gyorsasága felől tájékoztatni kívánja magát, minek céljából vármegyénk területére miniszteri biztost küldött ki; aki rövid időn belől megkezdte a több hónapra tervezett vizsgálatot. A vármegyei központ és a szolgabírók ügykezeléseinek tüzetes átvizsgálása képezi ugyan a kiküldött rendeltetését, de a városi és községi ügykezelésről is alaposan kell magát tájékoztatnia. Nagyon helyes a miniszter intézkedése mert sok közigazgatási tisztviselő ma a fától nem látja az erdőt és minden hivatalnál — nem vesszük ki sem a vármegyét, sem a várost — van pótolni való. A megbízottak különben az összes vármegyét megvizsgálják és nem tudjuk, hogy a véletlen folytán vagy másokból kifolyólag történt Szabolcs vármegyének az első csoportba való sorozása.

Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést. Mélyen megrendülve a nagy csapástól, a kiterjedt rokonság nevében is szomorodott szívvvel tudatjuk: Pécely Sándorné szül. eöri Haynal Erzsébetnek folyó hó 5-én délután 6 és fél órakor életének 34-edik, boldog házasságának 5-ödik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei folyó hó 7-odikon, délután 2 órakor fognak a keéki sirkertben, az ev. ref. szertartás szerint, örök nyugalomra helyezni. Keék, 1904. évi december hó 5-odikon. Béke lengjen a sokat szenvedett hamvai felett! Pécely Sándor mint férj, édes anyjával és Sándor fiával. Özv. Szaláncy Jánosné nagyanyja. Haynal Ida férjével Kriston Gáborral. Haynal Emma férjével Kálnay Sándorral és Zoltán, Bandi, Sándor, Lenke, Pista gyermekeivel.

Tiltakozó gyűlés. A szabolcs vármegyei függetlenségi és 48-as párt a mai nap délelőtti 10 órájára Nyiregyházán, a „Korona” vendéglő nagytermében gyűlést hívott össze. A tárgyszó tárgya: Az országgyűlésen november 18-án a szólásszabadság ellen elkövetett merénylettel szemben állásfoglalás és a választmány javaslatának tárgyalása, valamint a netaláni indítványok képezik. Alkotmányos életünk küzdelmei között alig volt nagyobb jogsérelem, mint a melyet egy alkotmányos ország miniszterelnöke, és egy alkotmányos feltételekhez kötött parlamentnek öre a nemzetet elkövetett. Ezen sérelmet minél imposansabb módon megtorolni nemcsak az ellenzéki elveket, de minden más elvet valló férfiak is, aki nemzete jövőjét szíven viseli, hazafiúi kötelessége. Ez okból az érdeklődőket pártkülönség nélkül hívta meg az elnök mely intézkedés általános helyesléssel találkozott a megyében.

Templom bontás. A régi katolikus templom szétbontását, mely maga egy óriási munka és amelynek vezetése technikai képzettséget igényel, — az egyház Király Sándor cégre bizta. Bontás közben előreláthatólag sok olyan érdekes jelenségekre fognak bukanni, melyek remcsak régészeti, történeti, hanem más szempontokból is érdekelhet mindenkit. Így mindjárt a torony gömbben megtalálták a 67-ben renovált templom emlékére a Simon Endre plébános részéről egy kis cinkdobozban elhelyezve az összes akkor forgalomban volt váltópénzeket, mik a

következők: 1 db. Mária huszas, 1 db. F. József huszas, 1 db. F. József 1/4 forintos, 1 db. 10 krajcáros, (ez az a bizonyos hatos) 1 db. 5 krajcáros, 1 db. 4 krajcáros, 1 db. 1 krajcáros, 1 db. 1/2 krajcáros. — A további munkálatok érdekességeinek a közölhetésére már birjuk a Király cég ígérését, amit előre is köszönünk.

A helybeli önkéntes tűzoltó egyesület a Samassa József egri érsek által ajándékozott összegben egy serleget készített. A remek mű Kubassy Gusztáv ékszerész kirakatában tekinthető meg.

Főmérnöki választás. Multi számunkban közöltük, hogy közigazgatásunk legmagasabb ítélőszéke a közigazgatási bíróság megsemmisítette a mult év június havában tartott városi főmérnöki választást azon megokolással, hogy a kandidáló bizottság a *törvényt megsértette akkor* midőn Pavlovits Károlyt nem jelölte. Reméljük, hogy az illetékes hatóságok nem fogják halogatni az új választás kitűzését, hogy a város érdekeire ily nagy fontosságú állás végre törvényesen be legyen töltve. A város minden irányban fejlődésben van. Tervekre lesz szükség, melyek a mai állapotok mellett a városnak ezrekbe kerül- nének. Ha oly ember áll műszaki hivatalának élén ki lelken viseli a fejlődő város jövőjét és tudásával azt helyes irányban vezet — sok anyagi áldozattól mentheti meg a város polgárságát. Örömmel értesülünk, hogy Pavlovits Károly engedve számos polgár felszólításának ismét pályázik a főmérnöki állásra.

Uj munkatársunk. Sikerült megnyerni Ernst Vilmos városi m. kir. állatorvost is munkatársnak, aki az állattenyésztés terén nagy szakismerettel és gyakorlattal rendelkezik. Mai számunkban tőle a lépfene elleni védőoltásról hozunk cikket, mire felhívjuk olvasóink figyelmét. Az új állatorvosnak lakása Kállai-utca 9. szám alatt van.

Az egyesült ellenzék üdvözlése. Nagyhalászból a következő távirat küldetett el: A bogdányi választókerületbeli Nagyhalász községének és vidékének szeretett képviselőjük tiszteletére összegyűlt választói mély felháborodással értesülünk arról a merényletről, amelyet a kormány, a képviselőház elnöke és többsége a népképviselőinek szólásszabadságát biztosító házszabályok ellen elkövetett; a miért megvetésünket fejezzük ki e tett elkövetői iránt s szívünk egész melegével s hazafiúi lelkesedéssel üdvözöljük a szövetséget ellenzékét és Nagyságodat, mint annak nagynevű vezérét s kérve-kérjük, hogy ezen a nemzet sirját előkészítő határozat érvényre jutását minden erejűnkkel és a rendelkezésükre álló minden eszközzel megakadályozni törekedjenek. Nagyhalász és vidékének népgyűléséből, Borbély Gáspár elnök, Takács Lajos tanító, jegyző. — Tiszalökön a következő táviratot fogadta és küldette el a népgyűlés: A tiszalöki választókerület 22 községéből megjelent népgyűlés az ellenzéki pártok szövetségében és munkájában alkotmányunk visszaállításának törekvését látja, az egyesült ellenzékét hazafias szívvvel üdvözlö a népgyűlés határozatából Veress elnök, Homolay jegyző. Nagy-Kálló és Buj is küldött üdvözlést.

A nőegylet f. hó 27-én köztudomás szerint tea estélyt rendez. Az előjelekből ítélve pompás multság lesz a nőegylet. Élőképek és más meglepések fogják a régi tea estélyek kedvességét növelni.

Kisvárdai hazafias polgársága impozáns népgyűlést tartott vasárnap, melyen nemcsak a város polgársága, de az egész vidék lakossága részt vett. A sok ezerre tehető tömeg méltóságosan tiltakozott a törvény tiprása ellen, azonban a gyűlés lefolyása alatt megnyilatkozott népitélet lesújtó volt a kormányra. A Szózat eléneklése után Farkas Balázs mondott remek megnyitó beszédet,

!! Karácsonyi és ujévi ajándéktárgyak !!
PAVLOVITS IMRE czégnél.

mely után Hrabovszki Guidó terjesztette elő a gyönyörű nyelvezettel megszerkesztett javaslatot, Varga Lajos dr. bírálta ezután és szavakkal Tisza eljárását. Sebestyén Miklós volt a következő szónok aki kemény szavakkal ostorozta a kormányt. Farkas ezután elfogadottnak jelentette ki a javaslatot, melyet az egyesült ellenzéknek is megküldenek. A szónokok beszédét a szünni nem akaró éljenzés gyakorolta szakította meg és a jelenlévők között sok volt a nő is.

A „Hirsch jótékony egyesület,” szombaton f. hó 3-án délután, saját céljaira sikerült hangversenyt rendezett. Számos szegény ember élvezi a nagy philantrop nevével elnevezett egyesület jótékonyát — főleg azok kinnél a szegénység még nyomasztóbban hat: a betegek. Társadalmunk minden rétegéből szép számmal jelentek meg, hogy tőlük telhetően járuljanak a nemes célhoz: A hangversenyt Pröhle Vilmos tanár vezette be kellemes csevegésével, majd egy ügyes quintett következett, melyben élvezettel hallgattuk Ferlicska Gyula, Holló Géza, Lojek Gyula és Bartos Leó gymnaziumi tanulók hegedűjátékát, Santroch Alajos kíséretével. A műsor következő száma, kedves poétáknak Vietorisz Józsefnek lendülettel szavalt satirikus költeménye a „Szoborének” volt. Végül Ferlicska Gyula soló hegedűjátéka következett. A fiatal diák, oly érzéssel és kitűnő technikai tudással játszotta Hubay „Csárdajelenet”-ét, hogy a közönséget percenkig tartó tapsra ragadta.

Itt közöljük a felülfizetők névsorát:

Kahler János cs. és kir. ezredes ur 10 kor. Csengery Mihály ur 10 kor. Schlichter Gyula ur 7 kor. 50 fil. Kállay Tamás ur 6 kor. Geduly Henrik ur 5 k. 50 fil. Szikszay Pál alispán ur. Haas Ignác ur és Burger Mihályné urnő 5—5 kor. Dr. Trajtler Soma ur 4 k. 50 fil. Nagy Miklós őrnagy ur, Májerzky Béla polgármester ur, Keinberger Arthur ur és dr. Zinner Jenő ur 4—4 kor. Engel Tóbiás közp. felügyelő ur 3 kor. 50 fil. Britz Miksa ur 3 kor. Mandel Emilné urnő 2 kor. 50 fil. Básthy Barnáné urnő, Lefkovicz Mátyás ur, dr. Zinner Samu ur, lovag Eberling Antal ur, Widder Henrik ur, Kohn Gábor ur 2—2 kor. Führer Ignác né urnő, Klár Sándor ur 1 kor. 50 fil. — 1 kor. 50 fil. Bartos Ignác ur, Csengery Gyula ur, Májerzky Barnabás ur, Burger István ur, Rosenthál Gyula ur, Feiks Viktor ur, Pavlovics Károly ur, dr. Erdős Bertalan ur, Klár Béla ur, Rónay Jenő ur, ifj. Schatz István ur 1—1 kor. Mohr József ur, Fazekas János ur, 50-50 fil. Mácza István ur 40 fil.

A nagylelkű felülfizetőknek valamint dr. Pröhle Vilmos, dr. Vietorisz József tanár uraknak, Santroch Alajos karnagy urnak, Ferlicska Gyula VI.-ik oszt. Holló Géza VII.-ik oszt. Lojek Gyula V.-ik oszt. és Bartos Leó IV.-ik oszt. tanulóknak, kik szíves közreműködésükkel főképen járultak hozzá az este anyagi és erkölcsi sikeréhez, ezúton fejezi ki az emberszeretet nevében hálás köszönetét, az elnökség.

Ábrányi est Debrecen város összes dal-egyletei tegnapelőt este fenyves hangversenyt rendeztek. Ez az este volt eddig a legnagyobb szabású az id. Ábrányi Emil szobra javára.

Forrongás a zsidó hitközségben. A nyiregyházi zsidó hitközségben most folyik a hitközségi adó kivetés. A bizottság működésével azonban általában elégedetlenek a felek, mert az adóp. és ügy, sőt jobban működik, mintha m. királyiak kezelnék. Egy-egy közép vagyoni ember 150—200 korona évi hitközségi adóval van megróva, de nem nagyon ritka a 300—400 koronát fizető. Ebből kifolyólag erős a mozgalom a zsidó hitközségben, egy neolog hitközség alapítása körül. Ugy is régibb idő óta nagy az elégedetlenség a hitközség vezetőségével szemben, ez az alkalom tehát kapóra jön. A mozgalom élén erős akaratu, független emberek állanak.

A szabók szakegyesületének mulatsága. Folyó hó 4-én tartotta az országos egyesület nyiregyházi csoportja Rapaport elnök vezetése mellett könyvtárunk javára a rendezés évi mulatságát. Sajnos, hogy a rendezőség csak a mulatság erkölcsi céljait tekintette, de ez

meg volt tökéletesen; — odaadó fíradózásuk, buzgó s tapintatos eljárásuk teljesen meg volt jutalmazva. Hatalmas közönséget fogadott be a „Korona” — mikor Bency Gyula rázendített az első táncra, bármelyik más nyiregyházi mulatság irigykedhetne volna, a nagyszámu kedélyes és elegáns közönséget. A hangulatot csak fokozta a konfettizés és a világposta játék. A négyest 54 pár táncolta. A mulatság a legjobb hangulatban hajnalig tartott. Felülfizettek: Rapaport Lajos 3, Plócsák István 2, Berkovics Bernát, Somlyay Gábor, Lázár Dezső, Haller Gábor, Habzsuda György 1—1 kor. Vitószki József 80 fill. Fülöp Józsefné, Bálint Mihályné, Pozsonyi Jánosné, Deák Józsefné, Szakácsi N., Felner Zsigmond, Tóth Péter, Beregi Sándor, Vaskó Mihály, Klein Herman, Krammer Jenő, Szabó Lajos, Salamon Miklós, Szabó N., Preis Bertalan, Vitószky József, Herskovics N., Szemán Viktor, Perlzweig Ede, Grünfeld Adolf, Novotni Alajos, Molnár István, Truszt Adolf, Kohn Ignác, Sablatura N., N. N. 40—40 fill. Jegyeiket megváltották: Klein Izidor 10 kor. Guttman Jenő, Herskovics N., Nébenmayer Antal, Modern és Breiner 5—5 kor. Lengyel Miklós 7 kor. Grósz Adolf 6 kor., Lakner Ödön, Simler J., Fercka Gusztáv 4—4 kor. Propper Dezső, Kovácsi Jenő, Fábry Dezső 3—3 kor. Dr. Csongor Gergely, Kéry József, Nagy Kálmán, Kohn Ignác, Kohn Jeremiás, Fülöp Dezső, Nagy Gyula, Ungár Ernő, Friedmann Miksa, N. N., Szegő és Blum, Csendes Károly 2—2 kor. A szíves pártfogásért ezúton fejezi ki hálás köszönetét a szabók szakegyesülete.

Az izraelita nőegyletnek január 14-én tartandó táncmulatságára az ötletes rendezőség ismét kedves meglepetéseket tartogat báloló közönségünknek. A mint értesülünk ez az estély nem csak kellemes szórakozást, de igazán magas szellemi élvezetet is fog nyújtani. — Az előjelekből ítélve tehát az idény kimagasló mulatságában lesz része mindazoknak, kik a szórakozást a jótékonyssággal egyesítve részt fognak venni izr. nőegyletünk táncmulatságán. — Kívánjuk is hogy szép erkölcsi és anyagi siker koronázza a vezetőség fíradhatatlan és önzetlen tevékenységét.

Szini előadást rendez mai nap a Budapest József városi kath. kör, melyben városunk szülötte Bibor Olga Ida grófnő szerepét játssza.

A város lejtmeretezését Szesztay László műegyetemi tanár e héten kezdte meg.

A közönség figyelmébe. A postánál a levélpórtójegyek behozatala óta a közönség azonnal tájékoztatva van, hogy levele tényleg fizetetlenül lett föladvá a boríték az esetleges felszólaláshoz jó bizonyíték. A portójegyek rendszeresítésével járó előnyöket annak kiemelése mellett ajánlom a közönség figyelmébe, hogy a megfelelő portójegy felragasztásával nem fedezett levélpórtót ne fizesse meg, hanem ilyennek követelése esetén a tényállást akár panaszkönyv útján, akár szóval, akár írásban hozza a posta és távirtda igazgatóság tudomására, mert nem csak az államkincstárnak, hanem a közönségnek is érdekében áll, hogy illetéktelen levélpórtó követelésétől megkíméltessek. Nagyvarad, 1904. december 7. Schöplín kir. tanácsos, posta, távirtda igazgató.

Elfogott tolvaj Debrecenből kapunk értesítést, hogy Brezina János helybeli lakosságát ott elfogták. Brezina vásorunban feltörte szülei szekrényét s abból két aranygyűrűt és nagyobb összegű pénzt lopott el.

Az első leánykiházasítási egyesületnek ma számunkban levő nyilttéri közleményére felhívjuk a vasóink figyelmét azzal, hogy véleményét fügeszsze fel, míg a támadások ellen indított sajtóperben a független bíróság nem hoz ítéletet.

A szarvasmarha tenyésztés hátrányaként felhoztuk, hogy vármegyénkben kizárólag magyar fajta bikák engedélyeztetnek, dacára annak, hogy az anyaállatok legnagyobb része tarka fajta. Ezen körülményre, valamint a koros utódok káros voltára a földmívelésügyi minister figyelmét is felhívtuk. Felszólamlásunknak már meg is van a kívánt sikere, amennyiben a vármegye piros-tarka bikák engedélyezése ügyében szabályrende-

letet alkotott melyet a minister 100958/1904. szám alatt megerősített.

Hirdetmény. Ertesítettnek az érdekelt adófizetők, hogy a „Nyírvíz szabályozó-társulat” folyó 1904. évi október 1-től 1905 évi márczius 31-ig esedékes tőke törlesztési kivetési lajstromot megküldte s az a városi adóhivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthető. Egyidejűleg felhivatnak az ártérrel bíró adófizetők, hogy a kimutatásban kitüntetett hátrányokat s a folyó évi kivetésüket jelen hirdetmény közzétételét követő 15 nap alatt a városi adóhivatalba végrehajtás terhe mellett fizessék be. — Nyiregyháza, 1904. december hó 3-án. *Oltványi Ödön*, adóügyi-tanácsos.

„Millennium”-telep Nagyösz. Egyik gazdasági ág sem fizet úgy, mint a szőlőművelés. Az állami felügyelet és állami segélyvel létesített „Millennium”-telep a legmegbízhatóbb ojtvány beszerzési forrás; ezen ojtványtelep ma a legnagyobb és legüzemképesebb az országban. Ezen mintatelepe Buding Károly tulajdonos szakavatott vezetése mellett az ország legjobb szervezete szőlőtelepévé fejlődött, miről tanuskodják a következő közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány. (B. H.) Alulírottak igazoljuk, hogy a pakácsi és knézi Buding-féle birtokon 1904. évben következő szőlőszeti termény-állományról van tudomásunk: részint távirtda-póznarendszerű 3-as, részint póznarendszerű 4-es kötésű amerikai vesszőnevelő anyaiskola, 108 kat. hold Riparia Portalis (Gloire de Montpellier), Vitis Solonis, Rupestris Monticola (Rup du Lot), Gamay Coadere (Colombeau Rupestris), Solonis-Robusta, Riparia Solonis, Aramon-Rupestris Ganzin 2. számú alanyfajtákkal, körülbelül 295.000 tőkével; 1½ kat. hold párosítással készült zöldolytványiskola, körülbelül 130.000 darab sima és 2 éves gyökeres zöldolytvánnyal; 23 kat. hold ojtvány- és dugványiskola, körülbelül 3,200,000 drb. iskolázott fásojtvánnyal és 1,500,000 drb. amerikai és európai gyökeresített dugvánnyal. Pa-Pakác, 1904. évi augusztus hó 9-én. Gera Ferenc okl. szőlész, telepkezelő. Buding Antal, telepvezető és oenologus. Szlavik Mihály vinczellér. (B. H.) Az általam az alulírott helyen és napon 67/904. ügyszám alatt felvett hitelesítési jegyzőkönyv alapján tanusítom, hogy Buding Antal ur, telepvezető és oenologus, ugy Gera Ferenc okl. szőlész telepkezelő és Szlavik Mihály vinczellér knézi lakosok, kiket mindhárom személyesen ismerem — a fenti egy korona bélyeggel ellátott bizonyítványt előtem sajátkezűleg irták alá. Billéden. ezerkilencszáznegyedik évi augusztus hó kilenczedik napján. Dr. Gémes Ignác s. k., mint Dulin Károly billédi királyi közjegyzőnek a temesvári királyi közjegyzői kamara 129/904 számú rendelvényével kirendelt helyettese. (P. H.)

Érdekes mai hirdetési rovatunkban található Sámuel Heckscher senr. hamburgi szerencse jelentése. Ezen cég a nyeremények gyors és titoktartás meletti kifizetések által az itteni vidéken is a legjobb hirt szerzette meg. Ez által ezen hirdetésre már e helyen is felhívjuk a t. olvasó figyelmét.

Dietrich-féle tearumok, Czuba-féle Cognac, Orosz tea, kávé és legjobb fűszerféléket, ugyszintén mindenféle vadász töltények, m. kir. löpor. serét dugasz és játszó kártyák legjutányosabban beszerezhetők Hirschler M. cégnél, Nyiregyházán, az Orosi- és Iskola utca sarkán. 1/8 klg. legfinomabb tea 75. krajczár.

Termény árak:

Buza	9-10 — 9-30
Rozs	6-70 — 6-85
Árpa	7-10 — 7-20
Zab	6-80 — 7-00
Tengeri	7-40 — 7-50

Szerkesztői üzenetek.

„Karambol” Szíveskedjék bennünket személyesen felkeresni.

K. Gy. Most elolvadt a jég, legközelebb sorát ejtjük.

Több munkatársnak Kézirat torlodás következtében egy kis türelmet kérünk.

KÖZGAZDASÁG.

A homoki szőlőmivelés.

(Lapunknak ezen cikk közlés végett, a m. kir. földmívelésiügyi ministerium elnöki osztálya által, 8327. eln. szám alatt küldetett.)

— Ministeri megbízásból írta; **Rácz Sándor**, m. kir. vincellériskolai igazgató. —

3.

A bírálathoz megérkezett végett, ismernünk kell az egyes trágyaanyagok hatását s a közlelőbbi célt, a melyet a trágyázással elérni szándékozunk.

A trágyaanyagok hatása: Az a közlelőbbi cél, a melyet a trágyázással, az általános tápanyag-pótláson kívül elérni szándékozunk, állhat: vagy a fa növekedésének előmozdításában, vagy a termő szőlő termésmentességnek vagy minőségének fokozásában, vagy mind a fa és termés mennyiségének, mind minőségének (normalis) fenntartásában.

Fiatal ültetvényeknél általában a faképzés (növekedés) előmozdítására kell törekednünk; az ily ültetvények trágyázásánál tehát oly trágyaanyagokat kell alkalmaznunk, a melyekkel a növekedést fokozhatjuk. Később azonban, mikor már a gyümölcs-, illetőleg a bortermelés érdeke lép előtérbe, inkább oly trágyaanyagokat fogunk választani, a melyekkel a termés minőségét javíthatjuk.

A nitrogén: A nitrogén a fát növeszti s egyszersmind a termés mennyiségét is fokozza.

Ha bőven fordul elő, a töke hatalmas lombzatot fejleszt s rendszerint gazdag termést hoz.

A nitrogén a talajba az állati s növényi anyagokkal (hulladékokkal), az istállótrágyával, a keveréktrágyával (komposztal) s oly mesterséges (mű) trágyákkal kerül, a melyek nitrogénben gazdagok (chilisalétrom, kén-savas ammoniák, szárított marha- és sertés-trágya, olajpogácsák stb.)

A káli: A káli első sorban szintén a mennyiséget fokozza, de a gyümölcsképzésre, tehát a minőségre is, befolyással van.

Az agyagtalajok rendszerint bőven tartalmazzák a káli, ezeken tehát ennek pótlása felesleges; a homoktalajok azonban a káliból viszonylag kevesebbet tartalmaznak s azért ezekenél a káli pótlása szükséges.

A káliszükséglet vagy istállótrágyával és keveréktrágyával pótoljuk, vagy kálitartalmu mesterséges trágyaanyagokkal, a minők a lúgosatlan fahamu, a kén-savas káli, a stassfurti kálisó.

A foszforsav: A foszforsav különösen a szőlővessző s a gyümölcs érését segíti elő s ez által a minőségre gyakorol kedvező befolyást.

Mind az istállótrágyával, mind a keveréktrágyával szaporítjuk a talaj foszforsav-tartalmát.

Pótolhatjuk a foszforhiányt még foszfortartalmu műtrágyákkal is, milyenek a szuperfoszfátok, Thomassalak, csontliszt stb.

Minden növény termelésénél szükséges és fődolog, hogy a három elsőrendű tápanyag: t. i. a légeny, a káli s a foszfor a kellő mennyiségben, illetőleg arányban jelen legyen, mert ezek a növényi tápanyagok a növény táplálására külön külön nem alkalmazhatók, hanem csak együttesen hatnak. Azonkívül tápanyagát képezi a szőlőnek még a vas és mész is, ezek azonban homoktalajon kevésbé fontosak, mint kötött talajon.

Az istállótrágya.

Az istállótrágya a legjobb szőlőtrágya, mert mindazokat a tápanyagokat tartalmazza, a melyekre a szőlőnek szüksége van.

E trágya értéke attól függ, hogy minő takarmánnyal tartjuk az állatokat s hogy mivel almozunk.

A ló- és juhtrágya hatása erélyesebb, de rövidebb ideig tartó, mint a szarvasmarháé, mert a szarvasmarhatrágya több vizet és kevesebb nitrogént tartalmaz. A sertés-trágya hatása nem egyforma; a moslékon tartott sertés trágyája vizes s így gyengébb, a szemes eleségen tartott sertés pedig hevesebb s erélyesebb hatású.

A friss, mint mondani szokás, éretlen trágyában a tápanyagok nehezebben felve-

hető alakban vannak jelen; a trágya felbomlásával (érésével) azonban könnyebben felvehetőkké lesznek. A trágya hatása tehát annál gyorsabb s erélyesebb, egyszersmind azonban annál rövidebb ideig is tartó, minél érettebb a trágya.

A homokban a trágya bomlása igen gyors s azért a hatása is rövidebb időre terjed. (Folyt. köv.)

Nyilttér.*)

Tájékoztatásul.

Az Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. és annak igazgatósága rövid idő óta céltáblájául szolgál a leggyűlölködőbb és bosszúvágyó támadásoknak, melyek mindannyian hazugságoktól, ferditésektől és torzításoktól csak úgy hemzsegnék.

Méltóságon alulinak tartjuk, hogy ezen támadásokra reagáljunk. Csak annyi szolgáljon tagjaink tájékoztatásul, hogy az **Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. kebelében semmi olyan nem történt, ami nyugtalanságra okot szolgálhatna** és hogy ezen üzemek tisztán egy rendezett hajszára vezetendők vissza.

Üzletmenetünk zavartalan folyásáról különben is látjuk, hogy érdekelt tagjaink, valamint általában a nagyközönség ily minősíthetetlen támadásokról a helyes ítéletet magának megalkotni tudja.

A sajtóport, az egyedüli védelmi eszközt, mely ily esetekben rendelkezésre áll, mind ezen támadások ellen, már is folyamatba tettük.

Budapest, 1904. nov. 30.

Leánykiházasítási Egylet Igazgatósága.

Dr. Guttman Zsigmond

ügyvéd irodáját

Nyiregyházán, Vármegyház-tér
16. sz. Nádassy-féle házban megnyitotta.

Karácsonyi alkalmi cikkek
kelárusítása mélyen leszállított árak mellett

folyó november hó 30-án vette kezdetét

UNGAR LIPÓT divatáruházában.

Ispán,

vagy kezelő tisztviselő, szerény feltételek mellett azonnal is elfoglalhat egy 33 éves ev. ref. vallású, nős, végzett gazdasz, e téren 12 éve működik. Czim a kiadóhivatalban megtudható.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy csomag Cozaport.
Kávét, teát, ételt vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cozaport többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert a csodálatos ellenszenvessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A Coza oly csendesen és biztosan hat, hogy azt felesleg, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető mégsem nem is sejtli mi okozta javulását.

Nemrégiben egy fiatal asszony nekünk körülbelül a következőket beszélte:

„Igen én is használtam ezt a remek szert, a férjem tudta nélkül és hála Isten teljeseleg segített rajta. Jó férj volt józan állapotban, de sajnos, majd mindig részeg volt. Folytonos félelem, aggodalom és kétségbeesés, szegény, becstelenség és szegénység közepette éltem! De minek is meséltem volna el másoknak? Nem csodálatos-e igazán, hogy egy asszony a dolgot saját maga ekképpen irányítsa és otthonát, gondterhes tűzhelyét örömpalotává tudja varázsolni?”

Coza a családok ezreit békítette ki ismét, sok sok ezer férfit a szegény és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatalembert a jó utra és szerencséséhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet mely a Cozaport tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják egy próba adagot díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

COZA INSTITUTE (Dept. 137). 71, High Holborn, London, W. C. ANGLIA.

(Levelek 25 fillér, levelezőlapok 10 fillérrel bérmentesítendőek).

GYORSAN

lohasztja a test elzsírosodását, ártalmatlanságáért jót állás. Thile soványító theája. miről legjobb bizonyítványok tanuskodnak.

**Helyben csomagja 2 K.
Vidékre 2 kor. 50 fil.**

Bérmentve, utánvét mellett kapható:

—Török József—
gyógyszertárában, Budapest, Király-utca.

**Szélhajtó és görcs-
csillapító**

**Biebergeil-
Cseppek**

Étvágyat előidéző és emésztést
elősegítő háziszser

Egy üveg ára 1 korona.

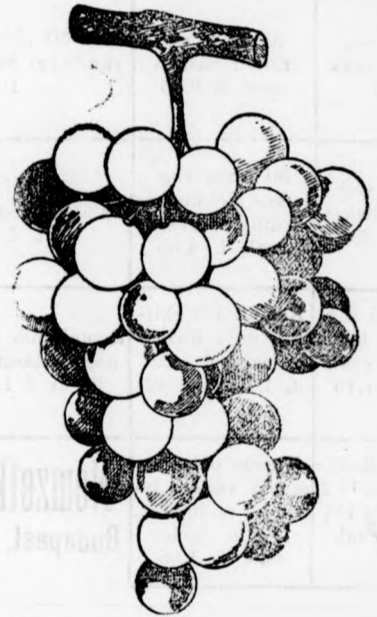
Két üvegnél kevesebb — utánvét
2 kor. 50 fillér — nem küldetik.

Megrendelhető:

**Julius Bittner gyógyszertára,
Gloggnitz (Nied.-Oest).**

„Milleniumtelep“ Nagyösz.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, aki ingyen kéri Magyarországnak legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segélynyel és állami felügyelet mellett létesült.

Nagyválaszték

= béli belépőkben =

KARÁCSONYI VÁSÁR

Legjobb keztyük

= nagy raktára =

= alkalmaival =

mesés olcsó árban eladatnak a raktáron levő összes téli női felöltők, utazó és városi bundák, modell paletók, női és gyermek köpenyek, kabátok és havellokok, valamint párisi mo-

* * * * * dell kalapok * * * * *

HALMÁGYI SÁMUEL UTÓDA

legnagyobb női felöltő áruházában,

Gyászkalapok

= nagy raktára =

Nyiregyháza, Pazonyi-u. 1. sz.

Téli blousok

= gyáriárban =

Minden család pénzt takarít!

Remek 6 szem. kávékészlet minden színben csak f. 1.40 f. 1.90.	Finom ajour 6 sz. kávékészlet minden színben csak f. 2.20 f. 2.90 f. 3.45			Remek 6 szem. vászon damaszt garn. csak f. 2.10 f. 2.90 f. 3.40 f. 3.90	Szép mintázott vászon törülköző 6 drb. csak f. 1.25 f. 1.72 f. 1.90 f. 2.10
30 rőfös vég esodavászon csak f. 3.65	30 rőfös vég bőrvászon csak f. 4.15	30 rőfös vég írlandi vászon csak f. 4.95	30 rőfös vég gyöngy vászon csak f. 5.45	30 rőfös vég rumburgi vászon csak 5.60	30 rőfös vég I-a rumburgi vászon csak f. 6.40
50 rőfös vég bőrvászon csak f. 8.25	50 rőfös vég írlandi vászon csak f. 9.45	50 rőfös vég rumburgi vászon csak f. 10.40	30 rőfös vég jó minőségű chiffon csak f. 4.65	30 rőfös vég R. chiffon csak f. 5.40	30 rőfös vég R. R. chiffon csak f. 6.85
30 rőfös vég csikos kanavász csak f. 3.25	30 rőfös vég csikos és kockás I-ma kanavász csak f. 4.55	30 rőfös vég finom kanavász csak f. 5.40.	35 rőfös vég kanavász különlegesség csak f. 6.40	30 rőfös vég fehér csikos csivat ágyhuzatra csak f. 6.35	30 rőfös vég virágos fehér csivat ágyhuzatra csak f. 7.40
Remek női ing vászonból kézi himzéssel csak 85 kr. f. 1.15 f. 1.55.	Remek női chiffon ing schweizi himzéssel csak f. 1.10 f. 1.42 f. 1.74	Remek női háló corseta nagy választékban csak 98 kr. f. 1.25 f. 1.56	Remek női chiffon nadrág csak 90 kr. f. 1.18 f. 1.45	Remek chiffon alsó szoknyák himzéssel csak f. 1.35 f. 1.75 f. 2.25	Remek cloth és posztó alsó szoknyák csak f. 1.65 f. 2.15 f. 3.22
Varrás nélküli vászon lepedő 2 m. hosszú és 1 1/2 m. széles csak 92 kr.	Varrás nélküli remek vászon lepedő 2 m. hosszú, 1 1/2 m. széles csak f. 1.05	Nemzetközi keresk. ügynökség Budapest, Kerepesi-ut 65. szám, 1. em.		Remek selyem cloth paplan minden színben f. 3.95	Remek caschmir paplan minden színben csak f. 3.55

Alkalmi vétel.

SULYOK JÁNOS

órás és ékszerésznél kaphatók a legolcsóbb órák és ékszerek

Nem kell Bécs sem Budapest!

Valódi system **Roskopf** órák 3 évi jótálás mellett 5 kor., belső üveg kerettel 7 kor. Ébresztő órák 3 koronától feljebb.

Útó inga órák 10 korona 5 évi jótálás mellett. 8 napos súlylyal 26 korona.

Valódi Khina ezüst gyertyatartók 8 koronától feljebb.

Ezüst óraláncok kövel, vagy hosszú, darabja 4 korona.

Arany gyűrűk 5 koronától feljebb.

Gyermek függők 14 kar. aranyból 3 koronától feljebb.

Két fedelű nikkell órák 9 korona.

„ „ ezüst órák 11 korona.

Vidéki megrendeléseknél csakis csomagolás számított fel.

Menyasszonyi kelengyék!

Divatszövetek a legfinomabb kivitelig.

Angol és Schottis kelmék ruhákra és costümökre.

Blous-szövet különlegességek.

Blous-selymek különösen schottis selymek egyes blousokra nagy választékban

Női és férfi kész fehérnemű, pamut- és cérnavásznak, fehér és színes asztalkészletek, törülközők, zsebkendők.

Legújabb barchetok, flanellokban nagy raktár. Blous flanellek gyönyörű mintákban.

Őszi divat ujdonságok!

Futó és Sopha szőnyegek, plüss kocsi-takarók, ágyterítő készletek, csipke- és gypaju függönyök

rendkívül nagy választékban.

Fenti cikkek csakis a legdivatosabb és legújabb kivitelben, gazdag választékban vannak raktáron s **a legszolidabb árak mellett** árusítatnak el.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri:

UNGÁR LIPÓT divatáruháza

Margit flanell gyönyörű mintákban 1 méter 56 fillér.

629/904. v. szám.

Árverési hirdetemény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nyiregyházi kir. törvénytészek 1904. évi 8795. P. számú végzése folytán özv. Grósz Lajosné ramocsaházi lakos végrehajtatonó javára Grósz Emánuel téthi lakos ellen 720 korona tőke ennek 1904. év márczius hó 30 napjától számítandó 6% kamatai és e hird. és hirl. közlés díjával együtt eddig összesen 121 kor. 24 fil. perkölttség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróilag felül és lefoglalt és 2226 korona 25 fillérre becsült bolti áruk üzleti berendezés, szobabutorok, lovak, szekér, tehén, tengeri és könyv-követelések stb.-ből álló ingóságok az alap és felülfoglaltatók követeléseirejéig is nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a nyiregyházi kir. járásbírósnak 1904. V. 1500/5. számú kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén vagyis Téthén alperes üzletében és lakásán leendő eszközzésére **1904 évi dec. hó 12-ik napjának délelőtt 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

E hirdetemény egy helyi lapban közzé téve.

Kelt Nyiregyházán, 1904. évi november hó 28. napján.

Szántó Ármin, kir. bir. végrehajtó.

3067/904.

Árverési hirdetemény kivonat.

A nyirbátori kir. járásbírósnak, mint tkvi hatóság közhírré teszi, a nyiregyházi kir. pénzügyigazgatóságnak, mint a kir. kincstár képviselőjének (képv. dr. Pilissy István tiszti alügyész által) Kovács Jánosné és tsai végrehajtást szenvedettek besenyődi lakosok ellen 22 korona 70 fillér tőke, ennek esedékes kamatai 10 kor. 40 fillér eddigi, úgy 16 korona 60 fillérben ezennel megállapított jelenlegi s még felmerülendő költségek behajtása iránt folyó végrehajtási ügyében ezen kir. jbiróság területén fekvő, a besenyődi 307. sz. tjkvben A + 1 sor 428 hrsz. ingatlan (szőlő) 1012 kor. becsértékben a C 1 sorsz. alatt özv. idb Bicskei Pálné és C 6 sorsz. alatt özv. Bicskei Lajosné javára bekebelezott özvegyi haszonélvezeti jogok fentartásával az **1904. évi december hó 31-én d. e. 10 órakor** Besenyőd községházánál megtartandó nyilvános árverésen becsáron alul is el fog adatni.

Az árverési feltételek következőleg állapittatnak meg:

1. Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

2. Bánompénzül a becsár 10 százaléka.

Nyirbátor, 1904. október 23-án.

Farkas,
kir. jbiró.

Legnagyobb
nyeremény sze-
rencse esetén
600.000 Márk

SZERENCSE JELENTÉS!

Nyereménye-
kért az állam
szavatol.

Első huzás december 15-én.

**Meghívás a részvételhez, szerencse
eseményhez.**

Hamburg városa által kezkeskedett nagy sorsjátékra, melyben **8 millió 325.120 Márk**

biztos nyereménnyel sorsoltatik. A főnyeremények ezen nagyon előnyös sorsjátéknál következők. A lehető legnagyobb nyeremény szerencse esetén **600,000 Márk.**

1	díj	á	300,000 Márk.	1	nyeremény	á	40,000 Márk
1	"	"	200,000 "	1	"	"	30,000 "
1	"	"	60,000 "	7	"	"	20,000 "
1	"	"	50,000 "	1	"	"	15,000 "
1	"	"	45,000 "	11	"	"	10,000 "
1	"	"	40,000 "	26	"	"	5,000 "
1	"	"	35,000 "	83	"	"	3,000 "
1	"	"	30,000 "	106	"	"	2,000 "
1	nyerem.	"	100,000 "	415	"	"	1,000 "
1	"	"	60,000 "	552	"	"	300 "
1	"	"	50,000 "	146	"	"	200 "

Ezen sorsjáték, mely 7 osztályból áll 85000 sorsjegyre 41.225 nyeremény nyel és 8 díjjal úgy, hogy megközelítőleg a sorsjegyek felének biztosan nyer-
nie kell. Az I ső osztályban szerencse esetén a legnagyobb nyeremény 50.000
Mark, emelkedik a 2-ik oszt. 55000, 3-ik oszt. 60000, 4-ik oszt. 65000, 5-ik oszt.
70000, 6-ik oszt. 80000, 7-ik oszt. 600.000 Mark.

Az első osztályra, melynek huzása hivatalosan 1904. december hó 15-ére
állapittatott, meg kerül:

Egy egész eredeti sorsjegy 6.— márka 7 K — f.
Egy fél " " 3.— " 3 K 50 f.
Egy negyed " " 1.50 " 1 K 75 f.

A befizetés a következő osztályokra u. m. A hivatalos nyeremény táb-
látatot, melyen az állami ezimer látható, kívánatra ingyen és bérmentve meg-
küldöm.

Minden résztvevő a megtartott huzás után azonnal felszólítás nélkül a
nyeremény jegyzéket kapja.

A nyeremények kifizetése közvetlen általam, a feleknek gyorsan, titok-
tartás mellett eszközöltem.

Rendeléseket kérek postautalványon, de utánvét mellett is történetik.

Forduljanak tehát rendeléseikkal a közeledő huzás miatt azonnal,
legkésőbb f. é. december hó 15-ig bizalommal

Sámuel Heckscher senr.
banküzlethez Hamburgban.

A leghasznosabb karácsonyi ajándék
egy
SINGER VARRÓGÉP
amilyen kizárólag a
SINGER CO.
VARRÓGÉP RÉSZTÁRS.
üzleteiben kapható.

Minden Singergép
számvédjeggyel hordja.

Törv.
SINGER
VARRÓGÉP
védve

Nyiregyházán
Pazonyi-utca 7. sz.

Lichtmann Vilmos
különlegességi gazdasági gépek és mű-
szaki cikkek gyári raktára
NYIREGYHÁZÁN.

Raktáron tart és szállit: jobb gyártmányu,
mindennemű gazdasági gépeket. A közeledő őszi
idényre különösen ajánlja legkedveltebb **szóró-
és sorvetőgépeket**; egyetemes **acél-ekéket**; egyéb
talaj meg munkáló gépeket; továbbá: **borsajtó-
kat és szőlőzuzókat.**

Az általános takarmányszúke miatt pedig
sürgős beszerzésre ajánl:
**takarmánykamra berendezéseket és
különálló szecskavágókat**

kézi- járgány-, és gőzerőre.

Ezenkívül elvállal: **malom és szeszgyár be-
rendezések** létesítését és minden e szakba vágó
üzleteket **előnyös feltételek mellett.**

**Főüzlet: Nyiregyházán, Gróf Károlyi-téren
(a Vasut-utca mentén.)**

Fiók-üzlet: Mátészalkán.

„Odeon Gramophonok“
a világon a legjobbak. Sok elismerő levél áll rendelkezésre.
Ára 65 kor.-tól 360-ig.

Odeon lemez mind a két oldalon játszható, kis
lemez 3 K. nagy 6. K.

Hangversenyt, katonazenét, operát, a világ nev-
sebb művészeit halhatja otthon, ha nálam egy
Gramophon veszen. — Készalatt egy Stan-
dard fonograph eladó. — Kérjen Gramo-
phon árjegyzéket.

SCHILLER
órás és ékszerész
Nyiregyházán.

KOVÁCSI JENŐ DIVATÁRUHAZA

Nyiregyháza, Pazonyi-utca 2.

•••• Mélyen leszállított árban ••••

számítom az idénről visszamaradt összes cikkeket, ez által **kedvező alkalmat** óhajtok nyújtani a t. vevőközönségnek hogy úgy a **saját szükségletét** mint az ajándécul szánt dolgokat **legelőnyösebben szerezhesse be.**

Szíves tájékozással megemlítem, hogy **óriási választékban** vannak még raktáron a legfinomabb kivitelig a legdivatosabb

==== **női ruha és blous szövetek.** =====

Sima posztó női ruhákra 30 krajczártól feljebb.

Angol szövet női ruhákra 60 krajczártól „

Blous selymek remek kivít. 60, 70, 80, 90 kr-tól „

Blous bársonyok remek kivitelben 60 kr-tól „

Zsebkendők és stb. cikkek meglepő olcsó árban.

Férfi
divatszövetek

Kiváló tisztelettel **KOVÁCSI JENŐ.**

Levélpapírok nagy választékban.

35-40 féle képes levelező-lap

Nyiregyháza látképeivel és a Sóstó-fürdővel

PIRINGER JÁNOS papirkereskedésében

==== kaphatók. =====

Jegyzői, ügyvédi, végrehajtói és az élet szükségleteibe vágó **különbéle nyomtatványok raktára.** Iskolai tankönyvek, regények, orvosi jogi stb. szakkönyvek. Irópapír versenyképes áron. Tenta, tus, festék és rajzszerk. Előfizetések az összes hírlapokra és folyóiratokra díjtalanul eszközöltetnek.

Könyvnyomda és könyvkötészet.

Imakönyvek és énekes könyvek.

Iroda szerek és üzleti könyvek.

Saját gyártmányu **SZIVATTYUK**

többféle kivitelben

==== kaphatók =====

Irsai és Társa

vasöntő-, gép- és szivattyu gyárában

Nyiregyházán.

Állandó nagy raktár gyászkalapokban.

➔ Szabolcsmegye általánosan elismert legnagyobb ➔

NŐI FELÖLTŐ és NŐI KALAP

Óriási választék selyem és flanel blousokban

➔ áruháza ➔

RÓZSA LAJOS

UTÓDA
Nyiregyháza.

==== Őszi és téli ====
divat-ujdonságok nagy választékban.

Téli kabátok
Leány kabátok
Diszitett kalapok

Posztó gallérok
Gyermek köpenyek
Selyem és posztó blousok

Fél paletók
Szörme boák
Téli havelokok

➔ remek ➔
==== választékban. =====

Óriási választék selyem és flanel blousokban.

Olcsó szabott árak.

Állandó nagy raktár gyászkalapokban.